

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,
themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Рахункова палата

На додаток до листа Міністерства юстиції України від 14 серпня 2023 року № 107075/10718-4-23/8.4.3 у зв'язку з дорученням Прем'єр-міністра України Д. Шмигала від 02 серпня 2023 року № 23299/2/1-23 до звернення Комітету Верховної Ради України з питань бюджету від 28 липня 2023 року № 04-13/12-2023/165202 та листа Рахункової палати від 25 липня 2023 року № 16-1688 щодо опрацювання та вжиття відповідних заходів реагування стосовно Звіту про результати аудиту ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади в частині реєстрації та обліку платників податків (далі – Звіт), затвердженого рішенням Рахункової палати від 11 липня 2023 року № 14-2 (далі – рішення № 14-2), Міністерство юстиції України в межах компетенції повідомляє.

Пунктом 3 рішення № 14-2 окреслена необхідність удосконалення окремих нормативно-правових та розпорядчих актів, які визначають правові засади регулювання питань реєстрації та обліку платників податків, а саме необхідність внесення змін до Порядку інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань й інформаційними системами Державної фіскальної служби України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України від 18 березня 2016 року № 759/5/371, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 25 березня 2016 року за № 446/28576 (далі – Порядок інформаційної взаємодії), в частині визначення механізму взаємодії між Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – Єдиний державний реєстр) і Державною фіскальною службою України, яка припинила свою діяльність ще у 2019 році. Так, відповідно до пункту 3.1 рішення № 14-2 доручено Міністерству фінансів України спільно з Міністерством юстиції України внести відповідні зміни до вказаного нормативно-правового акта.

СЕД АСКОД
Міністерство юстиції України
№ 115771/10718-4-23/8.4.3 від 01.09.2023
Підписувач Горовець Євгеній Миколайович
Сертифікат 3ED5083160DBC59B04000000005E0500F7C3A000
Дійсний з 25.09.2022 20:36:10 по 25.09.2023 20:36:10

Відповідно до пункту 7 рішення № 14-2 через неналежну взаємодію та інформаційний обмін Державної податкової служби України з іншими заінтересованими державними органами у процесі виконання повноважень з питань здійснення реєстрації та ведення обліку платників податків не забезпечено достовірності та повноти відомостей про платників податків у реєстрах та базах даних Державної податкової служби України.

У зв'язку з цим пунктом 3.2 рішення № 14-2 вирішено, що Міністерство юстиції України спільно з Міністерством фінансів України, Державною податковою службою України та іншими заінтересованими органами виконавчої влади розглянуть питання розроблення та запровадження інформаційної взаємодії (прийняття спільних рішень) в частині надання до Державної податкової служби України на постійній основі актуальної інформації про фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність.

Звертаємо увагу, що відповідно до Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 року № 228, Мін'юст є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема, з питань банкрутства, у сфері нотаріату, організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб) та державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців (далі – сфера державної реєстрації).

Мін'юст відповідно до покладених на нього завдань розробляє проекти законів та інших нормативно-правових актів, здійснює нормативно-правове, методологічне та інформаційне забезпечення у сферах нотаріату та державної реєстрації, здійснює відповідно до закону контроль за діяльністю у сфері державної реєстрації, в тому числі шляхом проведення моніторингу реєстраційних дій відповідно до закону, та приймає обов'язкові до виконання рішення, передбачені законом, здійснює відповідно до закону державне регулювання діяльності приватного виконавця, забезпечує створення, ведення та функціонування, зокрема, Єдиного державного реєстру, Єдиного реєстру нотаріусів, а також формує і веде Єдиний реєстр арбітражних керуючих України, забезпечує ведення Державного реєстру атестованих судових експертів та здійснює інші повноваження, визначені законом.

Щодо внесення змін до Порядку інформаційної взаємодії та, враховуючи порушені у Звіті та рішенні № 14-2 питання та пропозиції, інформуємо, що наразі співробітниками Міністерства юстиції України, державного підприємства «Національні інформаційні системи» (далі – ДП «НАІС») та Державної податкової служби України активно проводяться робочі зустрічі з метою обговорення положень оновленої редакції Порядку інформаційної взаємодії та подальшої її технічної реалізації з метою налагодження належної взаємодії.

Щодо інформаційної взаємодії з Єдиним реєстром нотаріусів інформуємо, що функціонування Єдиного реєстру нотаріусів регламентовано Порядком ведення Єдиного реєстру нотаріусів, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 13 жовтня 2010 року № 2501/5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 15 жовтня 2010 року за № 926/18221 (далі – Порядок).

Відповідно до положень Порядку Єдиний реєстр нотаріусів – це комп'ютерна база даних, в якій містяться відомості про державні нотаріальні контори, державні нотаріальні архіви та нотаріусів України.

Підстави для внесення відомостей до Єдиного реєстру нотаріусів передбачені пунктом 2.1 розділу II Порядку.

У відповідності до пункту 3.10 розділу III Порядку органи державної влади отримують дані з Єдиного реєстру нотаріусів шляхом електронної інформаційної взаємодії. Електронна інформаційна взаємодія Єдиного реєстру нотаріусів з іншими електронними інформаційними ресурсами здійснюється засобами системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів відповідно до Положення про електронну взаємодію електронних інформаційних ресурсів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08 вересня 2016 року № 606, або з використанням інших інформаційно-комунікаційних систем із застосуванням в них відповідних комплексних систем захисту інформації з підтвердженою відповідністю за результатами державної експертизи в порядку, встановленому законодавством.

Обмін інформацією здійснюється з дотриманням вимог Законів України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах», «Про захист персональних даних», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронні довірчі послуги».

Порядок електронної інформаційної взаємодії, обсяг та структура даних, якими обмінюються суб'єкти електронної взаємодії, визначаються Міністерством юстиції України та відповідним державним органом та оформлюються договорами про інформаційну взаємодію або протоколами.

Водночас у діючому на сьогодні програмному забезпеченні Єдиного реєстру нотаріусів відсутня технічна можливість забезпечення інформаційної взаємодії зі сторонніми інформаційно-комунікаційними системами.

Додатково інформуємо, що ДП «НАІС» заплановано вжиття заходів з розробки функціоналу для здійснення інформаційної взаємодії в межах технічних можливостей та відповідно черговості розробки та доопрацювання програмного забезпечення відповідних реєстрів, що адмініструються ДП «НАІС», з урахуванням наявності джерел фінансування для проведення зазначених робіт.

Щодо інформаційної взаємодії з Єдиним реєстром арбітражних керуючих України повідомляємо, що відповідно до частини першої статті 10 Кодексу

України з процедур банкрутства арбітражний керуючий є суб'єктом незалежної професійної діяльності.

З метою ведення у повному обсязі обліку арбітражних керуючих, а також виданих, переоформлених свідоцтв про право на здійснення діяльності арбітражних керуючих та їх дублікатів, анульованих свідоцтв формується Єдиний реєстр арбітражних керуючих України у порядку, затвердженому наказом Міністерства юстиції України від 19 вересня 2019 року № 2969/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23 вересня 2019 року за № 1049/34020.

Відповідно до положень статті 3 та статті 18 Кодексу України з процедур банкрутства Єдиний реєстр арбітражних керуючих України, що є складовою частиною автоматизованої системи «Банкрутство та неплатоспроможність», формується та ведеться державним органом з питань банкрутства.

Згідно з абзацом другим пункту 2 розділу I Порядку функціонування автоматизованої системи «Банкрутство та неплатоспроможність», затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 18 лютого 2020 року № 594/5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 19 лютого 2020 року за № 186/34469, автоматизована система «Банкрутство та неплатоспроможність» – це сукупність програмно-технічних засобів і технічних засобів електронних комунікацій, що забезпечують збирання, зберігання, облік, пошук, узагальнення, надання відомостей про хід провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність) та фінансово-економічні показники боржника, формування Єдиного реєстру боржників, відносно яких відкрито провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), Єдиного реєстру арбітражних керуючих України, функціонування електронного кабінету арбітражного керуючого та спеціалізованої сторінки вебсайту Мін'юсту, а також захист від несанкціонованого доступу.

Адміністратором автоматизованої системи визначено ДП «НАІС».

Наразі ДП «НАІС» ведеться робота зі створення та впровадження в промислову експлуатацію програмного забезпечення автоматизованої системи «Банкрутство та неплатоспроможність».

Разом з тим звертаємо увагу, що наказом Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України від 02 листопада 2018 року № 3424/5/874, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 листопада 2018 року за № 1265/32717, затверджено Регламент подання Міністерством юстиції України Державній податковій службі України інформації, необхідної для забезпечення ведення обліку платників податків, а також обчислення та справляння податків і зборів.

Листом Міністерства фінансів України від 13 липня 2023 року № 26020-08-62/19158 направлено Міністерству юстиції України лист Державної податкової служби України від 07 липня 2023 року № 453/НПА/99-00-12-02-03-04 щодо необхідності доповнення зазначеного

Регламенту нормами щодо подання Міністерством юстиції України Державній податковій службі України додаткової інформації, необхідної для забезпечення ведення обліку платників податків, а також обчислення та справляння податків і зборів, зокрема, в частині надання в автоматизованому режимі інформації про арбітражних керуючих, яка міститься в Єдиному реєстрі арбітражних керуючих України.

З 01 грудня 2023 року заплановано введення в промислову експлуатацію автоматизованої системи «Банкрутство та неплатоспроможність».

Єдиний реєстр арбітражних керуючих України має стати окремою складовою частиною цієї автоматизованої системи.

На сьогодні питання надання інформації в автоматизованому режимі Державній податковій службі України про арбітражних керуючих, яка міститься в Єдиному реєстрі арбітражних керуючих України, вивчається ДП «НАІС».

Щодо державного Реєстру атестованих судових експертів (далі – Реєстр)

Пунктом 6 Порядку подання інформації про платників податків, об'єкти оподаткування та об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, для забезпечення ведення їх обліку, а також обчислення та справляння податків і зборів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2011 року № 1386, Міністерство юстиції України подає Державній податковій службі України інформацію про фахівців, яким присвоєно (підтверджено) кваліфікацію судових експертів і видано відповідні свідоцтва та які не є працівниками державних спеціалізованих установ і самостійно або у складі юридичної особи можуть на професійній основі провадити судово-експертну діяльність, а також дані про припинення діяльності таких експертів.

Слід зазначити, що організаційні засади здійснення судово-експертної діяльності в Україні зазначеними особами визначені у Законі України «Про судову експертизу» (далі – Закон).

Статтею 7 Закону визначені суб'єкти судово-експертної діяльності, зокрема судово-експертну діяльність здійснюють державні спеціалізовані установи, їх територіальні філії, експертні установи комунальної форми власності, а також судові експерти, які не є працівниками зазначених установ, та інші фахівці (експерти) з відповідних галузей знань у порядку та на умовах, визначених цим Законом. До державних спеціалізованих установ належать: науково-дослідні установи судових експертиз Міністерства юстиції України; науково-дослідні установи судових експертиз, судово-медичні та судово-психіатричні установи Міністерства охорони здоров'я України; експертні служби Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства оборони України, Служби безпеки України та Державної прикордонної служби України.

Відповідно до статті 9 Закону атестовані відповідно до цього Закону судові експерти включаються до Реєстру, ведення якого покладається на Міністерство юстиції України.

Процедуру формування та ведення Реєстру визначено Порядком ведення державного Реєстру атестованих судових експертів, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 29 березня 2012 року № 492/5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30 березня 2012 року за № 484/20797 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства юстиції України від 02 лютого 2023 року № 451/5) (далі – Порядок ведення).

Згідно з пунктом 2 Порядку ведення Реєстр – це офіційна електронна база даних, що ведеться з метою створення інформаційного фонду про осіб, які отримали в порядку, передбаченому Законом, кваліфікацію судового експерта.

Реєстр складається з відомостей про атестованих судових експертів Міністерства юстиції України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства оборони України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України та судових експертів, які не є працівниками державних спеціалізованих установ.

Згідно з пунктом 3 Порядку ведення Держателем Реєстру є Міністерство юстиції України, що здійснює його ведення. Функції держателя Реєстру покладаються на структурний підрозділ Міністерства юстиції України, на який покладено організаційно-управлінське забезпечення судово-експертної діяльності, зокрема це Департамент експертного забезпечення правосуддя.

Адміністратором Реєстру є ДП «НАІС», що забезпечує технічне та технологічне створення та супроводження програмного забезпечення Реєстру, надання доступу до відомостей Реєстру, забезпечує збереження та захист даних, що містяться у Реєстрі (пункт 4 Порядку ведення).

Відповідно до пункту 12 Порядку ведення інформація, яка міститься у Реєстрі, є відкритою для запитів заінтересованих осіб. Доступ до відомостей Реєстру здійснюється на вебсайті Міністерства юстиції України, через який подається доступ до Реєстру ДП «НАІС». Тобто, відомості Реєстру є відкритими та розміщені на вебсайті Міністерства юстиції України.

За запитами фізичних і юридичних осіб Міністерство юстиції України надає інформацію з Реєстру у формі витягу, що містить інформацію, зазначену у пункті 9 цього Порядку ведення, з урахуванням положень законодавства про звернення громадян та доступ до публічної інформації.

Таким чином, Міністерство юстиції України у разі надходження запиту від Державної податкової служби України надає витяг з Реєстру щодо судових експертів, які не є працівниками державних спеціалізованих установ, який містить відомості, визначені пунктом 9 Порядку ведення, у якому наявні як експерти, які мають діючі свідоцтва про присвоєння кваліфікації судового експерта, так і судові експерти, у яких строк дії свідоцтва про присвоєння кваліфікації судового експерта закінчився.

Крім того, оскільки відомості Реєстру є відкритими, на вебсайті Міністерства юстиції України фізичні, юридичні особи, у тому числі службові особи державних органів, можуть самостійно дивитися актуальну інформацію щодо судових експертів, які не є працівниками державних спеціалізованих установ.

Також слід повідомити, що під час опрацювання проекту наказу Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України «Про внесення змін до наказу Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України від 02 листопада 2018 року № 3424/5/874» (Щодо деяких питань подання інформації, необхідної для забезпечення ведення обліку платників податків, а також обчислення та справляння податків і зборів) (далі – проект наказу) у ДП «НАІС» з'ясувалась можливість реалізації пропозицій, висловлених у проекті наказу.

За повідомленням ДП «НАІС» програмне забезпечення Реєстру є таким, що застаріло. З 2015 року ДП «НАІС» здійснювалися лише заходи з доопрацювання тільки незначного функціоналу, а масштабна модернізація не проводилась.

При цьому, з огляду на зміст та суть пропозиції, яка міститься у проекті наказу, на думку ДП «НАІС», проведення відповідної модернізації Реєстру не вбачається доцільним та функціонально і фінансово виправданим, оскільки для реалізації запланованих змін необхідно повністю переробити функціонал існуючого програмного забезпечення.

За таких обставин, найбільш оптимальним варіантом реалізації алгоритму надання Державній податковій службі України інформації з Реєстру будуть заходи зі створення нової версії зазначеного Реєстру. Однак, у фінансовому плані ДП «НАІС» на 2023 рік кошти на фінансування таких робіт не закладалися.

У свою чергу, ДП «НАІС» включило роботи з реалізації сучасного програмного забезпечення Реєстру до Стратегічного плану діяльності ДП «НАІС» на 2024–2027 роки.

З огляду на викладене та враховуючи існуючі технічні можливості Реєстру, Міністерством юстиції України за запитами надається витяг з Реєстру, який містить відомості, визначені пунктом 9 Порядку ведення.

Щодо Єдиного реєстру приватних виконавців України інформуємо, що основи організації та діяльності з примусового виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб) органами державної виконавчої служби та приватними виконавцями, їхні завдання та правовий статус визначає Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» (далі – Закон¹).

Відповідно до статті 16 Закону¹ приватним виконавцем може бути громадянин України, уповноважений державою здійснювати діяльність з примусового виконання рішень у порядку, встановленому законом.

Приватний виконавець є суб'єктом незалежної професійної діяльності.

Згідно з частиною першою статті 23 Закону¹ Міністерство юстиції України забезпечує ведення Єдиного реєстру приватних виконавців України.

Відповідно до пункту 2 розділу I Порядку формування та ведення Єдиного реєстру приватних виконавців України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 05 серпня 2016 року № 2431/5 (далі – Порядок¹), Єдиний реєстр приватних виконавців України – сукупність відомостей про приватних виконавців України, які отримали в установленому законодавством порядку посвідчення, та інформації про їх діяльність, яку Міністерство юстиції України отримує у процесі реалізації своїх повноважень як державного органу, що здійснює завдання і функції з реалізації державної політики у сфері організації примусового виконання судових рішень і рішень інших органів.

Згідно з положеннями статті 23 Закону¹ та пункту 1 розділу II Порядку¹ у Єдиному реєстрі приватних виконавців України містяться відомості, зокрема, про виконавчий округ, на території якого приватний виконавець здійснює діяльність, офіс приватного виконавця, зупинення чи припинення діяльності приватного виконавця.

Згідно пункту 5 розділу I Порядку¹ адміністратором Єдиного реєстру приватних виконавців України є ДП «НАІС», яке забезпечує технічне і технологічне створення та супроводження програмного забезпечення вказаного реєстру, надання доступу до нього, збереження і захист даних, що містяться в Єдиному реєстрі приватних виконавців України.

Частиною четвертою статті 23 Закону¹ визначено, що Міністерство юстиції України вносить інформацію до Єдиного реєстру приватних виконавців України не пізніше наступного робочого дня з дня отримання відомостей, які згідно з цим Законом підлягають внесенню до нього.

Відповідно до частини п'ятої цієї статті доступ до інформації Єдиного реєстру приватних виконавців України є безоплатним, здійснюється цілодобово і без обмежень на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України із забезпеченням можливості пошуку, перегляду, копіювання та роздрукування інформації без необхідності застосування спеціально створених для цього технологічних та програмних засобів.

Відповідно до частини першої статті 22 Закону¹ про початок діяльності приватний виконавець повідомляє Міністерство юстиції України.

Згідно з частиною другою цієї статті у повідомленні про початок діяльності обов'язково зазначаються: виконавчий округ, на території якого приватний виконавець має намір здійснювати діяльність; інформація про офіс приватного виконавця; реквізити договору страхування цивільно-правової відповідальності приватного виконавця, строк дії договору, інформація про страховика та страхову суму; інформація про помічників приватного виконавця (у разі їх наявності).

Згідно з частиною третьою цієї статті приватний виконавець має право розпочати здійснення діяльності з дня внесення інформації про нього до Єдиного реєстру приватних виконавців України.

При цьому слід зазначити, що Законом¹ не передбачено обов'язку приватного виконавця повідомляти Міністерству юстиції України відомості про реєстрацію місця проживання та реєстраційний номер облікової картки платника податків.

Наразі питання щодо надання Міністерством юстиції України до Державної податкової служби України інформації про приватних виконавців в автоматизованому режимі вивчається технічним адміністратором вказаного реєстру – ДП «НАІС».

Перший заступник Міністра

Євгеній ГОРОВЕЦЬ